

ქართული კინოს სინამდვილისადმი დამოკიდებულება.
(იური ბოგომოლოვის სტატია დღევანდელი თვალსაწიერიდან)

მარიამ შეწირული

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და
ხელოვნების ფაკულტეტზე კინომცოდნეობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნების შესაბამისად*

პროგრამა: სახელოვნებო თეორიისა და პრაქტიკის კვლევები (კინომცოდნეობა)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: გიორგი გვახარია, პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი
თბილისი, 2025

განაცხადი

„როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან/და დასაცავად წარგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.“

მარიამ შეწირული

თარიღი - 30/05/2025

სარჩევი

შესავალი.....	1
კვლევის მეთოდები.....	7
ლიტერატურის მიმოხილვა	8
თავი 1. სტატიის თეორიული საფუძვლები.....	10
თავი 2. სტატიაში განხილული ფილმების მხატვრული თავისებურებები.....	18
თავი 3. საბჭოთა რეალობის ასახვის სპეციფიკა.....	32
თავი 4. ქართული კინოს თემატური და იდეური მახასიათებლები	43
თავი 5. სტატიის მნიშვნელობა თანამედროვე პერსპექტივიდან.....	53
დასკვნა	62
ბიბლიოგრაფია:	65

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომი იკვლევს იური ბოგომოლოვის 1978 წელს გამოქვეყნებულ სტატიას „ქართული კინო: დამოკიდებულება სინამდვილესთან“, რომელიც წარმოადგენს 1960-70-იანი წლების ქართული კინემატოგრაფის თეორიულ ანალიზს. კვლევა აანალიზებს ქართული კინოს განვითარების ეტაპებს, მხატვრულ თავისებურებებს, საბჭოთა რეალობის ასახვის სპეციფიკას და ეროვნული იდენტობის გამოხატვის გზებს იდეოლოგიური შეზღუდვების პირობებში. ნაშრომში შესწავლილია, თუ როგორ მოახერხეს ქართველმა რეჟისორებმა ორიგინალური კინოენის შექმნა, რომელიც აერთიანებდა ლირიკულ-პოეტურ და რეალისტურ ტენდენციებს. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ოთარ იოსელიანის, თენგიზ აბულაძის, ელდარ და გიორგი შენგელაიების შემოქმედების ანალიზს. გამოკვლეულია სტატიის მეთოდოლოგიური მიდგომები და საბჭოთა კინოკრიტიკისთვის დამახასიათებელი დეტალები. ბოგომოლოვის ნაშრომი წარმოჩენილია, როგორც მნიშვნელოვანი თეორიული დოკუმენტი, რომელიც სცილდება კონკრეტული ისტორიული პერიოდის ფარგლებს და დღესაც ინარჩუნებს აქტუალობას თანამედროვე კინომცოდნეობისთვის. კვლევა ავლენს, თუ როგორ ახერხებდა ქართული კინემატოგრაფი ეროვნული თვითმყოფადობის შენარჩუნებას და ღრმა ფილოსოფიური იდეების გამოხატვას საბჭოთა კულტურული პოლიტიკის ფარგლებში. ბოგომოლოვის მიერ განვითარებული ანალიტიკური მიდგომა იქცა ფუნდამენტად შემდგომი თაობის კრიტიკოსებისთვის, რომლებიც იკვლევდნენ კინემატოგრაფიული ენის სპეციფიკას. ამასთან, სტატიის აქტუალობას განსაზღვრავს ავტორის უნარი, დაენახა ქართული კინოს მხატვრული სისტემის სიღრმისეული ლოგიკა, რომელიც სცილდებოდა უბრალო ეთნოგრაფიულ გამოსახულებას და ქმნიდა უნივერსალურ მხატვრულ ღირებულებებს.

Abstract

The present paper is a study of Yuri Bogomolov's article "Georgian cinema: attitude to reality" published in 1978, which is a theoretical analysis of Georgian cinematography of the 1960s-70s. The study analyzes the stages of development of Georgian cinema, artistic features, the specificity of the reflection of the Soviet reality and the ways of expressing the national identity in the conditions of ideological restrictions. The paper examines how Georgian directors managed to create an original film language that combined lyrical-poetic and realistic tendencies. Special attention is paid to the analysis of works of Otar Yoseliani, Tengiz Abuladze, Eldar and Giorgi Shengelaia. The article's methodological approaches and details specific to Soviet film criticism are investigated. Bogomolov's work is presented as an important theoretical document that goes beyond the scope of a specific historical period and still remains relevant for modern film studies. The research reveals how Georgian cinema was able to preserve national identity and express deep philosophical ideas within the framework of Soviet cultural policy. The analytical approach developed by Bogomolov became the foundation for the next generation of critics who investigated the specifics of the cinematographic language. In addition, the relevance of the article is determined by the author's ability to see the deep logic of the artistic system of Georgian cinema, which went beyond a simple ethnographic image and created universal artistic values.